

zápis - POSLEDNÍ PŘEMYSLOVCI I

- poslední Přemyslovci byli silní panovníci a země v době jejich vlády sílila politicky i hospodářsky

- i nadále pokračuje kolonizace a v pohraničí narůstá počet německy mluvících obyvatel

PŘEMYSL OTAKAR I. (1197 – 1230)

- byl synem českého krále VLADISLAVA II.

- byl schopný bojovník a politik, navázal kontakty s několika římskými panovníky a posléze využil sporu mezi třemi uchazeči o trůn krále Svaté říše římské

- za podporu Fridricha II. obdržel v roce listinu (Z)..... (B)..... (S).....

- listina zajišťovala (mimo jiné) :

1) (D)..... královský titul

2) Český stát byl uznán v daných (H)..... a definitivně byla připojena (M).....

3) Krále si volí (Č)..... sami

- ukončil nástupnické spory tím, že zavedl zásadu (P)..... (PRIMOGENITURY) = na trůn nastupuje (N)..... (S)..... panovníka

VÁCLAV I. (1230 – 1253, přezdívka

(J).....

- zakládal nová města, podporoval venkovskou kolonizaci a zval kolonisty z Německa

- měl raději zábavu (lov, rytířské turnaje) než panovnické povinnosti

- za jeho vlády došlo k vpádu (M)..... do Evropy (bitva u Lehnice, 1241)

SVATÁ ANEŽKA ČESKÁ

- byla sestrou (V).....

- měla se provdat za římského krále, ale svůj život nakonec obrátila k bohu a vstoupila do kláštera

- svůj život zasvětila péči o chudé a nemocné

- založila jediný český rytířský řád = ŘÁD KŘÍŽOVNÍKŮ S ČERVENOU HVĚZDOU

- byla svatořečena v roce ve (V)..... papežem (J)..... Pavlem II.

zápis - POSLEDNÍ PŘEMYSLOVCI 2

PŘEMYSL OTAKAR II. (1253 – 1278)

- přezdívalo se mu **král (Ž)**..... a **(Z)**..... (díky jeho bohatství a moci)
- před nástupem na trůn získal **(R)**..... **země** díky sňatku s Markétou Baženberskou, na rakouské země si dělal nárok i uherský král **BÉLA IV.**, došlo mezi nimi ke sporu, který vyvrcholil **bitvou u KRESSENBRUNNU (1260)** v níž Béla prohrál
- Přemysl se rozvedl s Markétou a vzal si Bělovu vnučku **(K)**.....
- české země rozšířil o **ŠTÝRSKO, KORUTANY a KRAŇSKO**, jeho říše sahala až na jih k **(J)**..... moři
- zakládal **(M)**..... (České Budějovice, Kolín, Čáslav, Louny,....)
- dělal si zásluku na korunu krále Svaté říše římské, ale to se nelíbilo české šlechtě ani říšským knížatům
- králem Svaté říše římské byl zvolen **(R)**..... **(H)**....., Přemysl však tuto volbu neuznal a Přemysla proti sobě popudil
- ke střetu mezi Rudolfem a Přemyslem došlo v roce **1278 v bitvě na (M)**..... **(P)**....., Přemysl v této bitvě zemřel
- následník trůnu **(V)**..... byl však ještě dítětem a správcem Čech se na čas stal jeho bratranec **(O)**..... **(B)**....., jeho vojáci české království 5 let plenili a rabovali...

VÁCLAV II. (1283 – 1305)

- jako dítě byl Otou Braniborským vězněn na hradě **(B)**....., z čehož si odnesl doživotní traumata
- jeho druhou manželkou se stala dcera **(P)**..... krále **ELIŠKA REJČKA**, čímž získal **(P)**..... korunu (roku 1300), o rok později získal také korunu uherskou pro svého syna **VÁCLAVA III.**
- za jeho vlády byla v **(K)**..... **(H)**..... **objevena ložiska (S)**....., v souvislosti s tím byl vydán **HORNÍ ZÁKONÍK**, založena **MINCOVNA** a začala být ražena nová mince **(P)**..... **(G)**.....

VÁCLAV III. (1305 – 1306)

- po svém otci zdědil **korunu (Č)**....., **(P)**..... a **(U)**.....
- nebyl schopný panovník, koruny uherské se vzdal a aby udržel alespoň korunu polskou vypravil v roce 1306 vojenské tažení do Polska, při zastávce v **(O)**..... byl však zabit neznámým vrahem
- v roce **vymírají PŘEMYSLOVCI PO**

OPAKOVANÍ - VRCHOLNÝ STŘEDOVĚK

1.

Najdi chyby v textu a oprav je. Počet chyb odpovídá počtu volitelů krále Svaté říše římské.

V období vrcholného středověku byla nejvýznamnějším středoevropským státem Svatá říše římská, jejíž území tvořil jeden jednotný stát. Ve 14. a 15. století probíhal v západní Evropě mocenský konflikt mezi Anglií a Svatou říší římskou, známý jako stoletá válka. Východní Evropa čelila útokům kočovných Mongolů, kteří na území dnešního Ruska založili stát Zlatou hroudu. Polsko a Litva vytvořily personální unii a bojovaly proti templářskému řádu o přístup k Baltskému moři. Ve 14. století docházelo také k zásadním problémům

v církvi – papežové přesídlili do jihoitalského Avignonu, došlo ke zvolení dvou a dokonce později i tří papežů. Tento rozkol vyřešil až římský koncil, který svolal Fridrich Barbarossa.

tajenka: Volitelů krále Svaté říše římské je
a nazývají se (doplň)

2.

Spoj události s panovníky.

objev ložisek stříbra
v Kutné Hoře

po dobu jeho nezletilosti vládl bratranec

vyměření Přemyslovců
po meči

Přemysl Otakar II.

Václav II.

Václav III.

založení Zbraslavského kláštera

založení Královce
u Baltského moře

spojení české, polské
a uherské královské koruny

vojenské tažení do Polska

bitva na Moravském poli

3.

Rozhodni, zda se mohli setkat. Z písmen sestavíš jméno hradu, kde strávil část svého dětství budoucí král Václav II.

1. Václav II. + Rudolf Habsburský

2. Jana z Arku + Václav II.

3. Přemysl Otakar II. + Ota Braniborský

4. Václav III. + Eliška Přemyslovna

5. Filip IV. Sličný + Klement V.

6. Marco Polo + chán Kublaj

ANO NE

B Š

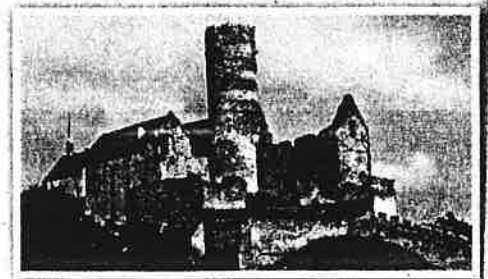
V E

Z I

D H

Ě O

Z V

tajenka:

4.

Spoj pojmy s jejich významem.

purkmistr

klučení

rychtář

koncil

jarmark

odpuštěk

groš

církevní sněm

stříbrná mince ražená v Praze

odstranění pařezů v pokáceném lese
první a nejvýznamnější radní ve městě

prominutí trestu za hřích

výroční trh

zástupce vrchnosti

OPAKOVÁNÍ - POSLEDNÍ PŘEMYSLOVCI 1

1. Seřad' události, jak šly po sobě. Ze slabik sestaviš nápis, který se nachází na jedné straně pražského groše.

PRA Václav II. nastupuje na český trůn

SI Braniboři v Čechách

GR volba R. Habsburského řím. králem

SES vražda Václava III.

OS bitva na Moravském poli

GEN začíná se razit pražský groš

Stříbrná mince zvaná pražský groš měla na líci napsáno *Z Boží milosti král český*, latinsky *DEI GRATIA REX BOEMIE*, na rubu potom nápis *Groše pražské*, latinsky Označ na obrázku, které strana je **líc** mince (přední strana) a která její **rub** (zadní strana).

2. Významným nalezištěm stříbra byla Kutná Hora. Jak vypadala těžba stříbra a jeho následné zpracování, ukazuje knižní iluminace z období pozdního středověku. Na základě popisu těžby spoj popisky s obrázky.

1) Ke kopání se používal mlátek a želízko, kterým horníci vytrvale kopali do skály. 2) Každý horník měl na pomoc pacholka, který z rudy odstranil kámen a naložil ji do necek. 3) Materiál se nacpal do volského měchu a hašplovníci, kteří obsluhovali rumpál, ho vytáhli nahoru. 4) Pak se ruda rozbíjela palicemi a rozmělnovala na prach a 5) promyvala. 6) Nakonec se ze stříbra razily mince.

3. Ke které události se vztahuje tento popis ze Zbraslavské kroniky?

„Na vysokém onom hradě držáni jsou pod krutou stráží Němců cizozemců a bylo jim prý tam trpěti až i hrubé nedostatky – sotva třem osobám domácím a známým dovoleno jest obsluhovati je co do nejn nutnějších potřeb osobních. Králevici Václavovi často chybělo jídlo, což vyprávět vzbuzuje lítost; zřejmě mu scházel i chléb, když po ránu hladový vstával; takto už několik let tam prožíval v odřených šatech.“

.....
.....

OPAKOVÁNÍ - POSLEDNÍ PŘEMYSLOVCI 2

1.

Vyber správnou možnost (i víc než jednu). Z písmen sestavíš název světoznámého literárního díla, v němž se objevuje český král Přemysl Otakar II. jako jedna z významných evropských historických osobností.

Český král Přemysl Otakar II. rozšířil území českého státu až k **A) Severnímu** – **B) Jaderskému** moři. K českým zemím připojil **O) Rakousy** – **P) Polsko** – **T) Uhry** – **Ž) Korutany** – **S) Štýrsko** a účastnil se také křížové výpravy. Ucházel se dokonce o korunu krále **K) Svaté říše římské** – **U) Francie**. Volitelé římského krále, kteří se nazývali **I) probošti** – **Á) kurfiřti**, se však obávali, že by vládl příliš pevnou rukou, a zvolili králem Rudolfa Habsburského. Český král **K) odmítl** – **D) neodmítl** volbu Rudolfa Habsburského uznat a mezi oběma panovnicemi tak došlo k **P) usmíření** – **O) boji**. S podporou několika českých spojenců se Rudolfovi podařilo Přemysla donutit, aby se vzdal všech získaných území a ponechal si jen **M) Čechy a Moravu** – **F) Korutany**. Přemysl se **S) smířil** – **E) nesmířil** s touto situací, a tak **D) došlo** – **E) nedošlo** k novému boji. Nakonec byl Přemysl Otakar II. **I) poražen** – **T) zajat** – **E) zabit** v bitvě na Moravském poli roku 1278.

Přemysl Otakar II. se objevuje jako jedna z významných historických osobností evropských dějin v díle , jehož autorem je (doplň)

2.

Doplň k jednotlivým životopisným údajům jména osob.

V šestnácti letech zdědil po smrti svého otce korunu českou a polskou. Byl zavražděn v Olomouci roku 1306 a jím vymřel rod Přemyslovců po meči.	
Vládl v Čechách 22 let a za jeho vlády Čechy vzkvétaly, protože nevedl téměř žádné války a navíc Čechy produkovaly 40 procent všeho vytěženého stříbra v Evropě. Nechal razit stříbrnou minci zvanou pražský groš.	
Vládl v Čechách jako poručník za nezletilého krále. Svého bratrance, kterého měl v opatrování, věznil na Bezdězu. Jeho vojska drancovala Čechy.	
Český král, účastnil se křížové výpravy do Litvy a založil zde přístav Královec. Král železný a zlatý. Ucházel se také o korunu krále Svaté říše římské.	
Dědička polského království, manželka českého krále. Po jeho smrti v roce 1305 se stala ve svých sedmnácti letech vdovou.	

1. Doplň jméno panovníka, období jeho vlády, nebo pořadové číslo, značící, jak šli poslední Přemyslovci za sebou.

..... (1230 - 1253)

2. Doplň do rámečku datum, panovníka, nebo významnou událost.

DATUM	PANOVNÍK	UDÁLOST
1212		
		BITVA NA MORAVSKÉM POLI
		VYDÁN HORNÍ ZÁKONÍK
1300		
		ZAVRAŽDĚN V OLOMOUCI

3. Rozhodni, zda je daná věta pravdivá.

- Sestra Václava I. se jmenovala Anežka.
- V Kutné Hoře se za posledních Přemyslovců těžilo zlato.
- Přemysl Otakar II. vyhrál bitvu na Moravském poli.
- Václav II. byl českým i polským králem.
- Smrtí Václava III. vymřel rod Přemyslovců po přeslici.

- ANO - NE
- ANO - NE
- ANO - NE
- ANO - NE
- ANO - NE

4. Který panovník mohl toto pronést? Doplň k bublinám příslušné jméno přemyslovského panovníka.

- "Získal jsem listinu, která zajistila českým panovníkům dědičný královský titul."
- "Byl jsem zároveň českým, polským a uherským králem."
- "Založila jsem řád křížovníků s červenou hvězdou a život jsem zasvětila péči o chudé a nemocné."
- "Říkali mi král železný a zlatý."
- "Nechal jsem razit nové mince - pražské groše."
- "Moje sestra se jmenovala Anežka."

PL - JAN LUCEMBURSKÝ

Práce s textem. Přečti si pozorně text a odpověz na otázky.

"Přitom padl i chrabrý český král Jan Lucemburský, syn statečného císaře a krále Jindřicha Lucemburského. Když zaslechl povel k boji, zeptal se, kde je jeho syn Karel. Průvodci mu řekli, že nevědí, že se však nejspíš někde bije, načež král pravil: "Pánové, jste dnes všichni mými přáteli a bratry ve zbrani; proto vás žádám, jelikož sám jsem slepý, ved'te mne tak daleko do bitevní vřavy, abych měl nepřátele na dosah meče." Rytíři souhlasili, a protože ho nechtěli ztratit v mačkanici lidí, svázali otěže koní dohromady. Krále pak dle jeho přání vysunuli o něco kupředu a tímto způsobem postupovali proti Angličanům. Pak Karel Český, který se v té době stal králem říše římské a vozil s sebou příslušné insignie, v největším pořádku přibyl na bojiště. Když ale viděl, že se pro Francouze všechno k zlému obrátí, opět bojiště opustil. Král, jeho otec, viel do řad protivníka a on i jeho bratři bojevali velmi statečně. Postoupili však příliš kupředu a byli všichni na místě pobiti. Naho je našli na zemi mrtvé, s koňmi navzájem spojenými."

Jakým handicapem trpěl Jan Lucemburský v této bitvě?.....

O jaké bitvě tato otázka hovoří?.....

Kdy k této bitvě došlo?.....

Tato bitva byla součástí jedné války, jaké?.....

Kdy k této válce došlo?.....

Kdo proti sobě v této válce bojoval?.....

Kdo zvítězil?.....

Na jaké straně bojoval Jan Lucemburský?.....

Jak se jmenoval otec Jana Lucemburského?.....

Jakým titulem se pyšnil?.....